

Handläggare:
Cecilia Lindvall

Folkhälsoanslaget - slutrapporterade projekt 2010

Ärendebeskrivning

En rapport som sammanfattar de projekt inom folkhälsoanslaget som slutredovisat verksamhet under 2010 har tagits fram.

Beslutsunderlag

Förvaltningens anmälan 2011-01-11

Rapport, Folkhälsoanslaget - slutrapporterade projekt 2010, 2011-01-11

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

Förvaltningens motivering till förslaget

Stockholms läns landstings folkhälsoanslag ska stimulera och möjliggöra utveckling av folkhälsoarbetet på regional och lokal nivå i länet. Medel fördelas årligen till projekt inom prioriterade ämnesområden. Slutredovisning av ekonomi och verksamhet ska lämnas inom tre månader efter projektets slut. Som slutår betraktas normalt det år som projektet senast erhållit medel. I en del projekt fortsätter arbete med till exempel datainsamling och analys efter den egentliga projekttiden. Då skjuts slutrapportering fram för att resultat och effekter ska kunna ingå i redovisningen.

I rapporten redovisas sammanfattningar från de 26 projekt som lämnat slutrapport under 2010.

Omkring vart fjärde projekt har helt eller delvis syftat till metodutveckling för en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Stockholms FaR-ledarnätverk har utvecklat samverkan mellan vård och friskvård, bland annat genom utbildning och webbplats för fysisk aktivitet på recept. Behandling av sömnproblem med KBT, stöd till patienter med KOL och sommarkollo

för barn med fetma har visats vara fungerande metoder. Tvärprofessionellt kunskapsutbyte kring utvecklingsstörning och utbildning i motiverande samtals teknik för rökavvänjare har bidragit till höjd kompetens hos hälso- och sjukvårdspersonal.

Omkring en fjärdedel av projekten har rört mat, fysisk aktivitet och övervikt/fetma. KLOK-projektet tog fram metoder för att mäta fysisk aktivitet som underlag för insatser avsedda att stödja riskutsatta personer att minska sina hälsorisker. Projektet ingick, tillsammans med projektet Vegetariska kostterapi, i uppbyggnaden av ett kunskapscentrum för nutrition inom SLL. Det tioåriga arbetet med Stockholms diabetes-preventiva program gav användbara erfarenheter av samhällsinriktat folkhälsoarbete på kommunal nivå. Programmet har också ökat kunskapen om hur livsstil och levnadsvanor kan påverka risken för diabetes typ 2. Metodutveckling för kommunalt folkhälsoarbete har bland annat resulterat i ett "jämlikhetsverktyg" som ska ge stöd i planering av folkhälsoinsatser.

Flera projekt har rört barns hälsa. Barn i 10-13-årsåldern har fått en uppskattad och välbesökt webbplats med information om sex och samlevnad – www.frågachans.nu. Utdelning av gratis kondomer i skolan innebär ökad tillgänglighet och tycks särskilt viktig för killar, som i lägre utsträckning besöker ungdomsmottagningar än vad flickor gör. Aladdin-projektet som studerar sambanden mellan livsstil och allergi har bland annat funnit att barn i antroposofiska familjer har lägre allergiutveckling än andra barn. Kunskap om barns miljörelaterade hälsa har redovisats i en miljöhälsorapport 2006. Även enkätundersökning på vuxna och miljöhälsorapport för Stockholms län 2010 genomfördes med stöd ur folkhälsoanslaget.

SOTIS (Samtal Om Tobak i Skolan) är en nyutvecklad mall för att underlätta samtal om tobak med elever i högstadiet som visats ha positiva effekter när den används systematiskt. Ett annat skolmaterial är Unplugged, mot alkohol, narkotika och tobak, som utvecklats i europeiskt samarbete. Projektet påvisar vikten av aktivt stöd till lärare för att metoden ska användas.

Lärare har fått utbildning kring självmordsförebyggande arbete i den fortsatta implementeringen av NASP:s skolprojekt. En studie av den dolda psykiska ohälsan bland unga vuxna som uppsöker vårdcentral visar bland annat att de flesta inte vågar söka hjälp för sin psykiska ohälsa. En slutsats är att det behövs en ökad tydlighet kring vad vårdcentralen kan och inte kan hjälpa till med när det gäller psykisk ohälsa. Kris- och Traumacentrum AB har fått stöd för att ta hand om svårt psykiskt traumatiserade människor.

En studie kring mat och måltid för de äldre som inte längre kan laga sin egen mat visar på bristande kvalitet trots att de äldres önskemål är anspråkslösa och borde vara lätta att tillgodose. En annan studie påvisade ett starkt samband mellan migration och förekomsten av riskfaktorer för hjärt-kärlsjukdom bland äldre iranier som bor i Sverige. Åtgärder för att förebygga och behandla övervikt och fetma bör fokuseras särskilt på äldre invandrare. Äldres hälsa har också varit ett av arbetsområdena för Healthy Cities, ett europeiskt nätverk i WHO:s regi. Nätverket ska utveckla och sprida kunskaper och erfarenheter mellan städer och länder gällande hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete. Bland annat har en metod för att kartlägga äldres hälsa tagits fram.

Korpen Stockholms fyraåriga Apelsinprojekt fick folkhälsomedel för det första året. Friskvårdsaktiviteter startade i bostadsområden och på arbetsplatser och en hälsobok togs fram. En annan ideell organisation fick stöd för att genomföra aktiviteter i syfte att förebygga övervikt hos barn med somalisk bakgrund. Bland annat gjordes informationsmaterial, seminarier och TV-sändningar.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Catharina Barkman
Avdelningschef